

Obsah

Úvod	1	
Oddíl A: Úvod do makroekonomie	3	
1. Makroekonomie a základní makroekonomické ukazatele	5	
1.1	Ekonomie a její členění	5
1.2	Makroekonomie a stabilizační politika	6
1.3	Produkt	8
1.3.1	Hrubý domácí produkt	11
1.3.2	Měření hrubého domácího produktu	14
1.3.3	Hrubý domácí produkt a ekonomický růst	20
1.4	Zaměstnanost	22
1.4.1	Pracovní síla a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	22
1.4.2	Měření nezaměstnanosti	24
1.5	Cenová hladina	27
1.5.1	Implicitní cenový deflátor	27
1.5.2	Explicitní cenové indexy	28
1.5.3	Míra inflace	31
1.6	Vnější ekonomická rovnováha	31
1.6.1	Platební bilance	31
1.6.2	Zahraniční zadluženost	35
1.6.3	Směnné relace	35
Oddíl B: Základní makroekonomické modely	43	
2. Model jednoduché ekonomiky	45	
2.1	Základní makroekonomické modely	45
2.2	Model multiplikátoru	46
2.3	Model dvousektorové ekonomiky	46
2.3.1	Spotřební funkce	48
2.3.2	Funkce úspor domácností	51
2.3.3	Investiční funkce	53
2.3.4	Celkové plánované agregátní výdaje	53
2.3.5	Určení rovnovážného důchodu v dvousektorové ekonomice	54
2.4	Model třísektorové ekonomiky	56
2.4.1	Funkce vládní spotřeby	57
2.4.2	Spotřební funkce v třísektorové ekonomice	57
2.4.3	Funkce úspor v třísektorové ekonomice	61
2.4.4	Určení rovnovážného důchodu v třísektorové ekonomice	64
2.5	Model čtyřsektorové ekonomiky	64
2.5.1	Funkce čistého vývozu	65
2.5.2	Funkce úspor v čtyřsektorové ekonomice	68
2.5.3	Určení rovnovážného důchodu v čtyřsektorové ekonomice	70

3. Model AS-AD

3.1	Model agregátní nabídky a agregátní poptávky	77
3.2	Agregátní nabídka	78
3.2.1	Agregátní nabídka v krátkém období	78
3.2.2	Agregátní nabídka v dlouhém období	83
3.3	Agregátní poptávka	83
3.4	Makroekonomická rovnováha v modelu AS-AD	87
3.4.1	Makroekonomická rovnováha v neoklasickém modelu AS-AD	87
3.4.2	Makroekonomická rovnováha v (neo)keynesiánském modelu AS-AD	90

Oddíl C: Peníze a cenová stabilita**99****4. Peníze a jejich role v ekonomice****101**

4.1	Vznik peněz a jejich funkce v ekonomice	101
4.1.1	Funkce peněz	103
4.1.2	Motivy držby peněz a peněžní zůstatky	104
4.2	Bankovní soustava a tvorba peněz	104
4.3	Peněžní zásoba a její změny – role centrální banky	107
4.3.1	Peněžní zásoba a její změny	107
4.3.2	Peněžní agregáty	109
4.4	Rovnováha na trhu peněz	109
4.4.1	Kvantitativní teorie peněz	111

5. Inflace**117**

5.1	Typy inflace a její dopady na chování ekonomických subjektů	117
5.2	Příčiny inflace a její dopady na ekonomiku	119
5.2.1	Inflace tažená poptávkou	119
5.2.2	Inflace tažená náklady	119
5.2.3	Dopady inflace na ekonomiku	121
5.3	Protiinflační politika	123
5.3.1	Důchodová politika a cenová stabilita	123

Oddíl D: Trh práce a nezaměstnanost**129****6. Trh práce a nezaměstnanost****131**

6.1	Definice pracovní síly a nezaměstnanosti	131
6.1.1	Pracovní síla a ekonomický růst	131
6.1.2	Měření nezaměstnanosti	132
6.1.3	Metodika výpočtu míry nezaměstnanosti v České republice	133
6.2	Druhy nezaměstnanosti	135
6.2.1	Vztah cyklické nezaměstnanosti a přirozené míry nezaměstnanosti	138
6.3	Trh práce	139
6.3.1	Klasicko-neoklasický přístup k trhu práce	140
6.3.2	Keynesiánský přístup k trhu práce	141
6.3.3	Monetaristický přístup k trhu práce	142
6.3.4	Neoknesiánský přístup k trhu práce	143
6.3.5	Přirozená míra nezaměstnanosti a její vývoj	144

Oddíl E: Hospodářská politika a její role v národním hospodářství 151

7. Ekonomický růst, ekonomický cyklus a hospodářská politika 153

7.1	Ekonomický růst	153
7.1.1	Měření ekonomického růstu	153
7.1.2	Determinanty ekonomického růstu	156
7.1.3	Teorie ekonomického růstu	157
7.1.4	Možnosti podpory ekonomického růstu	163
7.2	Ekonomický cyklus	163
7.2.1	Fáze ekonomického cyklu	164
7.2.2	Typy ekonomických cyklů	166
7.2.3	Příčiny ekonomických cyklů v interpretaci různých ekonomických přístupů	168
7.2.4	Ekonomický cyklus a jeho důsledky	170
7.3	Hospodářská politika	171
7.3.1	Vývoj názorů na uplatňování hospodářské politiky	171
7.3.2	Podstata, cíle a nástroje hospodářské politiky	171

8. Fiskální politika a fiskální teorie 179

8.1	Státní rozpočet	179
8.2	Nástroje fiskální politiky	181
8.2.1	Dopady nástrojů na agregátní nabídku a agregátní poptávku	182
8.2.2	Dopady nástrojů na výkon ekonomiky	182
8.3	Saldo rozpočtu	185
8.3.1	Cyklické a strukturální deficity	186
8.3.2	Ekonomické důsledky deficitů a přebytků	189
8.4	Vládní dluh	189
8.4.1	Břemeno dluhu	190
8.4.2	Snižování dluhu	192
8.5	Makroekonomické přístupy k pojetí fiskální politiky	194
8.5.1	Klasický a neoklasický přístup	194
8.5.2	Keynesiánský přístup	194
8.5.3	Monetaristický přístup	195
8.5.4	Teorie racionálních očekávání	195
8.5.5	Ekonomie strany nabídky	196
8.6	Rozpočet a problematika přerozdělování	196

9. Monetární politika a monetární teorie 205

9.1	Monetární politika a její nástroje	205
9.2	Typy monetární politiky	207
9.2.1	Dilema centrální banky	211
9.3	Teoretické přístupy k použití monetární politiky	213
9.3.1	Klasický přístup k monetární politice	213
9.3.2	Keynesiánský přístup k monetární politice	214
9.3.3	Monetaristický přístup k monetární politice	215
9.4	Monetární politika v České republice	216
9.4.1	Režimy monetární politiky	216
9.4.2	Cílování inflace Českou národní bankou	217
9.5	Kombinace fiskální a monetární politiky	218

10. Zahraniční obchod a vnější obchodní politika	225
10.1 Příčiny zahraničního obchodu	225
10.1.1 Světová cena	228
10.2 Význam obchodu pro ekonomiku	229
10.2.1 Měření zahraničního obchodu	230
10.2.2 Bilance zahraničního obchodu	231
10.3 Vnější obchodní politika	232
10.3.1 Smluvní nástroje vnější obchodní politiky	233
10.3.2 Autonomní nástroje obchodní politiky	234
10.3.3 Ekonomická integrace a zahraniční obchod	236
11. Mezinárodní peněžní trh a vnější měnová politika	241
11.1 Devizový kurz a devizový trh	241
11.1.1 Teorie devizového kurzu	244
11.1.2 Organizace devizového trhu	246
11.2 Faktory ovlivňující devizový kurz	247
11.3 Mezinárodní měnová soustava	249
11.3.1 Centrální banka a devizový kurz	249
11.3.2 Vývoj mezinárodní měnové soustavy	251
11.3.3 Mezinárodní měnové instituce	253
12. Hospodářská politika a měření její úspěšnosti	259
12.1 Hospodářská politika a její cíle	259
12.2 Makroekonomické výkonnostní indexy	260
12.2.1 Index sklíčenosti	260
12.2.2 Index voličské nepopularity	260
12.2.3 Index stabilizační politiky	261
12.2.4 Nedostatky makroekonomických výkonnostních indexů	262
12.3 Phillipsova křivka	262
12.3.1 Původní Phillipsova křivka a její modifikace v rámci keynesiánské ekonomie	262
12.3.2 Friedmanovo pojetí Phillipsovy křivky	264
12.3.3 Phillipsova křivka v pojetí Roberta E. Lucase	266
12.4 Magické n-úhelníky	266
Seznam zkratk	277
Slovník pojmů	283
Seznam obrázků	297
Seznam tabulek	299
Rejstřík	301
Literatura	309
Internetové zdroje	310
Internetové zdroje statistických dat	311